

"ישיבישע בלאט" "לאמדעט" ב"דף היום" בש"ת ומ"מ

דף נה.

1. מה עולה בצפון אף זבחי שלמי ציבור בצפון, ונלמד מעולה ולא מחטאת כיון שחטאת גופא בהיקש נלמדה, וקשה על הרמב"ם מעה"ק ה' ג' שהביא ללימוד זה מחטאת?
2. שחיטתן בכל מקום בעזרה, וצ"ע למה לא נקט לשון שחיטתן לפנין מן הקלעים כמו שנקט לעיל גבי אכילת קדשי קדשים?
3. טהור מטומאת מצורע, וטמא מטומאת זב ואיזה זה, זה מחנה ישראל, וקשה דלפי זה היה לו להאכל בכל ערי ישראל ולא דווקא בירושלים?
4. יל"ע למה לא יליף דין אכילת קדשים קלים בירושלים מהפסוק בדברים יב' יח' כי אם לפני ה' אלוקיך תאכלנו במקום אשר יבחר ה' אלו' בו?

ע"ב

1. ובמשכן קודם שיעמידו לויים את המשכן ולאחר שיפרקו פסולים, וקשה א"כ אין מקריבין אע"פ שאין בית (עדויות ח' ו')?

התשובות

1. עי"ש מהר"י קורקוס, לחם משנה וכסף משנה מה שתירצו, וע"ע חידושי רא"ל ח"ב עח', ויסוד הדברים שיש שני דינים בדין צפון: א. מדין קודש קדשים, ב. מדין הלימוד מחטאת, ואף שאת הדין השני א"א ללמוד מחטאת כיון שהיא בעצמה מהיקש מעולה נלמדה, את הדין השני ילפינן מחטאת, וזה אחר שנלמדת ישירות מעולה, ילפינן מחטאת דנכללת בכלל קדשי קדשים ששחיטתן בצפון.
2. כן הקשה התויו"ט, עי' תי', ובשפת אמת תי' שבא לאשמועינן שכל העזרה כשירה אפילו אחורי בית הכפורת וכדלקמן, וזה יתכן שלא היה במשכן, ועל דרך זה כתב הרש"ש.
3. עי' בקריית ספר בית הבחירה פ"ז דבאמת כך כתב, רק שיש בעיה טכנית שלא יוכל להוציא את הבשר מירושלים לאכלו בעיר אחרת, וכתב הזרע אברהם שמקורו מכאן, והוא עצמו חילק שהנה כתב הרמב"ם ביאת מקדש ג' ח' שמצורע שנכנס לירושלים לוקה משום ולא טמאו את מחניהם וגו', אבל לשאר ערים אע"פ שאינו רשאי משום דכתיב 'בדד ישב' אינו לוקה, ומשמע שחלוק דין ירושלים משאר ערים, שבירושלים מדין המחנה שבא צריך לשלחו, אבל בשאר ערים הוא רק בגלל האיסור של בדד יישב.
4. עי' קרן אורה, וביאר בגרי"ז עה"ת שם בדברים, דיש שתי דינים, דין מקום האכילה וזה נלמד מהפסוק בדברים, ויש דין מחיצה שזה נלמד מקרא דהכא, אבל מהתם

לא שייך ללמוד דין מחיצה דשם איירי גם במעשר שנ וביכורים דלא נפסלו ביוצא, ועי' מש"כ לעיל קושיא ג', ולכאורה קרא דדברים בודאי מחייב שיאכלנו רק בירושלים.

ע"ב

1. הרשב"א שבועות טז. כתב דדין זה רק בזמן שיש בית, ובזבח תודה תי' דכיון שהמקום מקודש חשוב כנגד הפתח אע"פ שאין פתח, ונ"מ ביניהם אם יבנו איזה בנין על מקום המקדש, דלרשב"א כשר, ולזבח תודה כבר אינו כנגד הפתח, ובחי' הגרי"ז הוכיח מדברי הרשב"א דס"ל שדין זה של כנגד הפתח מחייב פתח ודלתות, ולכן ל"א שבזמן הזה כ"ש דחשיב כנגד הפתח, ובלבוש מרדכי כתב, דאיירי שנשחט בזמן הבית ונחרב הבית, וע"ז אמרינן דמקריבין אע"פ שאין בית.

הערות, הארות, ומראי מקומות

אלו הם אשמות וכו', עי' שושנים לדוד למה שינתה המשנה מהסדר הכתוב בתורה.

ונאכלין לפנין מן הקלעין, עי' רש"י, ובתויו"ט הקשה אמאי לא מייתי קרא המוקדם יותר לגבי אשם בויקרא ו' 'במקום קדוש יאכל', עי' חק נתן, טהרת הקודש, וצאן קדשים מה שתירצו.

רש"י ד"ה ועל שלמי זבחיכם, הוכיח דקרא איירי בשלמי ציבור, עי' מרומי שדה, וע"ע חשק שלמה.

תוד"ה מה עולה, עי' פנים מאירות וצאן קדשים.

תוד"ה אלא, עי' שיטמ"ק ועי' עולת שלמה, ועי' רעק"א מה שהקשה.

מה חטאת אינה נאכלת וכו', ועי' משך חכמה ויקרא כג' יט' שלכן כתבה התורה לשון ועשיתם, דקאי אתרויהו, וע"ע מצפה איתן.

תוד"ה מה חטאת, עי' רעק"א מה שנו"נ בדברי התוס', ע"ע עולת שלמה.

מה חטאת אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה וכו', עי' שיטמ"ק בשם ר"פ, שדין אכילה לזכרי כהונה הוא מדין קדשי קדשים, ולפי"ז כתב דבאמת ההיקש לעולה הוא רק לענין שחיטת צפון, אבל שאר הדברים שנוהגים מדין קדשי קדשים נלמדים מחטאת, עי' מש"כ בתחילת הסוגיא בדעת הרמב"ם.

לכל אדם לכל מאכל, ואם יש מצוה באכילת קדשים קלים לישראל, עי' רמב"ם עשה פט' דנראה שעיקר המצוה היא בקדשי קדשים, ועי' רש"י פסחים נט. שכתב בפירוש דגם בקדשים הנאכלים לישראל איכא מצוה, וכ"כ הרמב"ן בשכחת העשין לרמב"ם עשה א', ועי' מנחת חינוך קב' א', וע"ע צל"ח ביצה יט: ומקדש דוד קדשים ה' ז' מה שכתבו בזה.

ליום ולילה עד חצות, עי' העמק דבר ויקרא ז' יג' דביאר שבתודה מיעטה התורה זמן אכילתה ליום ולילה כדי שירבה קרואים לאכילה ויודה על הנס בפניהם, וכן ביאר לפי זה למה הביאו ארבעים לחמי תודה.

לנשיהם ובניהם ועבדיהם, עי' רש"י המקור לזה, וע"ע נו"כ על הרמב"ם מעה"ק י' ה', מהר"י קורקוס ורדב"ז, ובגדר מצוותם, עי' מנחת חינוך קב' א'.

ת"ר את חזה התנופה וגו', ועי' מצפה איתן איך למדים קדשי דורות מקדשי שעה.

רש"י ד"ה טהור, ביאר דבמדבר כל אחד היה אוכל בדגלו, ועי' שפת אמת ורש"ש מה שהקשו.

לשני ימים ולילה אחד, ועי' רמב"ן ויקרא ז' טז' דמ"מ עיקר אכילתו ביום הראשון, וכבר הקדימו ר"פ בשיטמ"ק לקמן נו, ועי' אור שמח מעה"ק י' ו' שתלה זאת במחלוקת בעה"מ והראב"ד בפסחים נג. עי"ש, ועי' חכם צבי קנא' שכתב דלפי זה אסור לשחוט אם יודע שלא יוכל לאכול מיד ביום הראשון דאסור למעט באכילתו אף בתחילת זמנו, ובשואל ומשיב מהדו"ש ח' מחלק דכל המצוה לאכול ביום הראשון כי אח"כ טעמו פג, אבל לדחות בכמה שעות אין בעיה, דאדרבה הבשר משיב בכך.

ומה קדשים קלים וכו', עי' רש"ש שביאר אמאי ס"ד לפסול צפון שהוצרך לרבותו מק"ו.

ע"ב

וחד לפסול צידי צדדין, עי' פנים מאירות וזבח תודה דלפי בסוגיא לקמן נו. איירי הכא בלשכות הבניות בקודש, דאל"כ פסול מדין צידי צדדין, עי"ש רש"י ד"ה ואין שוחטין, ועי"ש קרן אורה, ובחזו"א טז' ד'.

וחד להכשיר צפון, ועי' רש"י דלרבי אליעזר לא יליף מק"ו, ועי' רש"ש וצאן קדשים.

שלמים ששחטן קודם שיפתחו דלתות ההיכל פסולין, ועי' רש"י ותוס' לקמן סא. אי רק בשלמים נאמר דין זה, ועי' רמב"ם מעה"ק שנראה מדבריו שרק בשלמים שייך, ועי' שפת אמת שלמד שבכלל הקרבנות זהו דין לכתחילה ובשלמים זה מעכב, ועי' תיוו"ט תמיד ג' ז' שהקשה מהתם דמשמע שגם בתמיד שהוא עולה פסול, ובשם הגר"ז כתבו לתרץ דאיכא ב' דינים, א. מדין קביעות המקום שיהיה כנגד ההיכל וזה נאמר בכלל הקרבנות. ב. שיהיו דלתות ההיכל פתוחות בשעת הקרבה וזה נאמר דווקא בשלמים, (ועי"ש שכתב שלדעת רש"י שניהם דין אחד שפתיחת הדלתות מכשירה את המקום להיות 'לפני אהל מועד') ובלבוש מרדכי יב' מתרץ דבתמיד זהו מדין אחר שיש לשחוט את התמיד בזמן פתיחת דלתות, וע"ע לקמן בתוס' סא. דלכו"ע פסול בשאר קרבנות דהוי כשוחט שלא במקומו, עי' ערוה"ש העתיד מעה"ק עא' יח'.

עוד בדין זה, עי' תוס' בעירובין שהקשה למה לא יפסלו מדין שקריבין קודם התמיד, עי'

ע ברדב"ז מעה"ק יח' יב', ועי' לבוש מרדכי יב' דדן אי זה דין בשחיטה דווקא או גם בהקטרה וזריקה, ועי' מנחת חינוך קמא' ה' שחקר מה דין שוחט בתוך ההיכל עצמו, ועי' מקדש דוד כל' ב', ובחי' הגר"ז תלה זאת במה שכתב לעיל מחלוקת רש"י והרמב"ם מה מכשיר הפתיחת דלתות

וילון מאי עי' רש"י ותוס', ועי' שיטמ"ק מה שתמה על דברי רש"י וגרס אחרת, ועי' חי' הגר"ז יומא נד ליישב גירסת רש"י, ועי' מנחת חינוך קמא' ה' אי לכתחילה יש מצוה לפתוח את הוילון.

גובהה מאי, עי' רש"י ותוס' בבאור הספק, עי' פנים מאירות, ושפת אמת, ובדעת הרמב"ם שלא הביאה, עי' מהר"ק ולח"מ מעה"ק ה' ה', ע"ע מרכבת המשנה, ושפת אמת.

שני פשפשין וכו', עי' רש"י ותוס' דלדעת ר"י בר"י אולם כהיכל ולכן מהני הפשפשין אף שהיו באולם, ועי' זבח תודה שהיו בכותלי ההיכל, וכן נראה ברש"י גיטין נד, עי"ש בתוס', ועי' עזרת כהנים מדות ה' א' מש"כ ליישב דעת הרמב"ם בזה, איך מכשיר את כל העזרה אי ס"ל שהיה פתוח לאולם וקדושתו אינה כהיכל, ובשם הגר"ז כתבו דמהני לדין לפני אהל מועד, אף שבדין פתיחת דלתות בעי' דווקא של היכל, עי' מש"כ לעיל בהרחבה.

בית החליפות, עי' רש"י ותוס' שנחלקו מהו, ועי' שיטת הרמב"ם בית הבחירה ד' ה', עי"ש ראב"ד, ועי' עזרת כהנים ד' ז',

לול קטן היה אחורי בית הכפורת, עי' רש"י, ובזבח תודה כתב לפי רש"י גיטין נד: דהיה חלון גם בקדה"ק עצמו, ועי' עזרת כהנים א' א', ופרק ד' מ"ז.

תוד"ה שנים, הקשו דהלא הפרכת היתה מפסיקה, והקשה הקרן אורה הא אמרינן לעיל דוילון אינו מפסיק, ובחי' הגר"ז יומא נד' מחלק בין וילון שנעשה למסך, לפרכת שנעשית למחיצה, ועי' גליון תוס' שהקשה שאין ללול דין פתח, עי' פנים מאירות וקרן אורה, ובשם הגר"ז כתבו דמהני לדין לפני אהל מועד, ועי"ש שלפי זה יישב את הרמב"ם מעה"ק ה' ד' שהכשיר אחורי ההיכל ולא כתב מדין פשפש, וכתב דכיון שמהני להכשיר את המקום להיות לפני אהל מועד והיה פתוח תמיד לא הזכירו ורק אח"כ הזכיר שיש דין פתיחת דלתות.

שנים לפר בר, ועי' עזרת כהנים א' א' למה העמידו כאן שומר יתר משאר פשפשין.

היסוד שהובא בשם הגר"ז בדין פתח אהל מועד הוא מספר אהלי חיים (וולאזין)

לע"נ הג"ר בן-ציון חיים בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשעח'